

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โทษ เป็นมาตรการอย่างหนึ่งที่กำหนดไว้ในกฎหมายอาญา เพื่อใช้บังคับกับผู้กระทำความผิด โทษจะมีลักษณะรุนแรงมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับลักษณะของการกระทำความผิดว่ามีความร้ายแรง และเกิดความเสียหายต่อผู้เสียหายหรือรัฐมากน้อยเพียงใด ดังจะเห็นได้ว่าโทษประหารชีวิตซึ่งเป็นโทษประเภท 1 ใน 5 ประเภทอันได้แก่ ประหารชีวิต , จำคุก , กักขัง , ปรับ , ริบทรัพย์สิน นั้น¹ โทษประหารชีวิตเป็นโทษที่รุนแรงมากที่สุด การกำหนดโทษประหารชีวิตไว้ในประมวลกฎหมายอาญาก็เพราะผู้กระทำความผิดได้กระทำความผิดร้ายแรง เช่น ฆ่าผู้อื่น หรือกระทำความผิดอันเป็นอันตรายต่อความมั่นคงของประเทศชาติ ดังที่ปรากฏในความผิดต่อความมั่นคงของรัฐในประมวลกฎหมายอาญา ในทางตรงกันข้ามกับโทษที่เบาที่สุดคือโทษปรับ ซึ่งเป็นโทษที่ใช้บังคับกับการกระทำความผิดอันมีลักษณะไม่รุนแรง เช่น การไม่เสียภาษีให้กับรัฐ การกระทำความผิดอาญาเล็กๆ น้อยๆ เป็นต้น โทษ จึงหมายถึงการกระทำที่เป็นผลร้ายหรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ที่ได้รับโทษ เช่น ให้ได้รับผลร้ายต่อชีวิต , ให้ได้รับทุกข์ทรมานทางด้านร่างกาย จิตใจ และสูญเสียทรัพย์สิน แต่ทั้งนี้การลงโทษต้องกระทำโดยบุคคลผู้มีอำนาจ เป็นตัวแทนโดยชอบธรรมของรัฐ สังคม หรือชุมชน² อาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า การลงโทษ เป็นการที่รัฐกำหนดภาวะอย่างใดอย่างหนึ่งอันเป็นผลร้ายหรือไม่พึงปรารถนาต่อผู้กระทำความผิด โดยมีสาเหตุเนื่องมาจากบุคคลนั้นได้กระทำความผิดตามกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะที่เกิดการกระทำความผิดขึ้นและได้กำหนดโทษไว้ โดยลักษณะดังกล่าวจึงเห็นได้ว่าการลงโทษผู้กระทำความผิด เป็นสิ่งที่ผู้มีอำนาจในรัฐจักต้องพึงกระทำเพื่อรักษาความสงบของรัฐ ทั้งการลงโทษยังถือเป็นเครื่องส่งเสริมประสิทธิภาพของกฎหมายประการหนึ่งอีกด้วย

¹ ดูประมวลกฎหมายอาญาของไทย มาตรา 18.

² ประเทือง ธนิยผล , อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา , พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดแสงจันทร์การพิมพ์ , 2538) , หน้า 166.

ทฤษฎีเกี่ยวกับการลงโทษและวัตถุประสงค์ของการลงโทษมีหลายประการแตกต่างกันออกไป ความเห็นทางทฤษฎีและความนิยมในการใช้วัตถุประสงค์ขึ้นอยู่กับกาลสมัย ในสมัยโบราณเห็นว่าการลงโทษเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ของการแก้แค้นทดแทน เพื่อข่มขู่บุคคลอื่นตลอดจนผู้กระทำผิดเองให้เกรงกลัวและหลายจำกัดการลงโทษ ในปัจจุบันวัตถุประสงค์ของการลงโทษได้เปลี่ยนแปลงไปโดยมุ่งแก้ไข ปรับปรุงตัวบุคคลให้กลับตนเป็นคนดีและกลับเข้าสู่สังคมมากกว่าที่จะมีวัตถุประสงค์เพียงจะมุ่งเพื่อการแก้แค้นทดแทนเท่านั้น ดังนั้น การกำหนดบทลงโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดในบางประเทศ จึงมิได้คำนึงถึงความร้ายแรงของอาชญากรรมมากนัก แต่ยังคงคำนึงถึงความเป็นไปได้ในการที่จะปฏิรูปตัวของผู้กระทำผิดด้วย

เมื่อกล่าวถึงการลงโทษต่อเนื้อตัวร่างกายเพื่อให้หลายจำแล้ว การเขียน นับเป็นแบบอย่างการลงทัณฑ์ที่นิยมถือปฏิบัติในสถาบันต่าง ๆ อย่างแพร่หลายต่อเนื่องกันมาจนถึงปัจจุบัน เช่น การเขียนตีในสถาบันครอบครัว โรงเรียน และทัณฑสถานต่างๆ จะมีความแตกต่างกันบ้างก็โดยลักษณะของการกระทำผิด ตัวผู้กระทำความผิด และความหนักเบาของการลงทัณฑ์เท่านั้น เช่น การเขียนตีบุตรของบิดา มารดา หรือครูเขียนตีนักเรียน ลงโทษเพื่อให้เกิดความหลายจำในการกระทำความผิด และไม่กล้าที่จะกระทำความผิดต่อไปอีก ดังนั้น การเขียนตีของบิดา มารดา หรือครู อาจารย์ จึงถือเป็นส่วนหนึ่งของการลงโทษเพื่อการอบรมบ่มนิสัย การเขียนในลักษณะนี้จึงย่อมแตกต่างไปจากการเขียนตีนักโทษผู้ต่อต้าน เหลือขอที่จงใจฝ่าฝืนระเบียบและขนบธรรมเนียมประเพณี โดยจะเป็นการเขียนในลักษณะที่รุนแรงกว่า และมีหลายวิธีตามความรุนแรงของการกระทำความผิด ดังเช่นประเทศในแถบภาคพื้นตะวันตกจะมีการลงโทษเขียนโดยนิยมใช้เชือกหนังเขียนหลังอันเปลือยเปล่าโดยให้ผู้กระทำความผิดนอนราบกับพื้น หรือผูกมัดผู้กระทำความผิดติดกับกงล้อเลื่อนหรือหลักเสาที่จัดทำขึ้นสำหรับการเขียนตีโดยเฉพาะ ส่วนประเทศทางภาคพื้นตะวันออกนิยมใช้หวาย ไม้เรียว หรือตะพดเขียน โดยให้ผู้กระทำความผิดนอนคว่ำหลังเปลือยเปล่าราบกับพื้น³

การลงโทษเขียน เป็นการก่อให้เกิดความบาดเจ็บหรือเจ็บป่วยขึ้นแก่ร่างกาย แม้บางประเทศจะไม่นิยมถือปฏิบัติกันในขณะนี้แล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่ถึงกับเลิกไปเสียทีเดียวเพียงแต่ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ของการลงโทษเขียนให้สมเหตุผลตามลักษณะความจำเป็น โดยเฉพาะใน

³ ประเสริฐ เมฆมณี, หลักทัณฑ์วิทยา (กรุงเทพมหานคร : บริษัท บพิชการพิมพ์ จำกัด, 2523), หน้า 3-4.

ประเทศสิงคโปร์ โทษเขียนได้ถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายและกำหนดไว้ในการกระทำความผิดหลายอย่างด้วยกัน เช่นการแก้ไขบทบัญญัติการลงโทษในกฎหมายการเข้าเมืองใหม่ (Immigration Act) ซึ่งระบุว่าชาวต่างประเทศที่เข้าเมืองอย่างผิดกฎหมายเกิน 90 วัน จะต้องได้รับโทษจำคุก 3 เดือนและถูกโบย 3 ครั้ง ยกเว้นสตรีและบุคคลอายุต่ำกว่า 16 ปีและมากกว่า 50 ปีขึ้นไป⁴ กรณี นายไมเคิล เฟย์ ชาวอเมริกันถูกศาลสิงคโปร์ตัดสินจำคุก 4 เดือน ปรับ 3,500 เหรียญสิงคโปร์และเขียนด้วยหวายอีก 6 ที ขื่อนำเอากระเบื้องสี่เหลี่ยมสี่ด้านเป็นการทำลายทรัพย์สินในที่สาธารณะอันเป็นความผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการทำลายทรัพย์สินสาธารณะ (Vandalism Act)⁵ ซึ่งการลงโทษโดยวิธีการเขียนดังกล่าวประเทศอเมริกาได้คัดค้านว่าการลงโทษเช่นนี้เป็นการลงโทษที่ไร้มนุษยธรรม เป็นการทรมานร่างกายเข้าข่ายทารุณกรรม โดยรายงานสิทธิมนุษยชนของกระทรวงต่างประเทศอเมริกาและองค์การนิรโทษกรรมสากล ได้ระบุถึงการลงโทษเขียนดีด้วยหวายของสิงคโปร์ว่าเป็นการละเมิดกฎบัตรสิทธิมนุษยชนและข้อตกลงว่าด้วยการทารุณกรรมนานาชาติ⁶

ประเทศไทยมีการใช้โทษเขียนมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงสมัยรัชกาลที่ 5 ก่อนการปฏิรูปกฎหมาย โดยถือเป็นโทษทางอาญาอย่างหนึ่ง นิยมใช้ในการลงโทษแทบทุกลักษณะความผิดที่มีความรุนแรงมากกว่าปรับ ต่อมาภายหลังการปฏิรูปกฎหมาย จึงได้มีการยกเลิกการใช้โทษเขียน ทำให้โทษเขียน มิใช่โทษในทางอาญาอีกต่อไป แต่ก็ยังมีการนำโทษเขียนมาใช้เป็นการลงทัณฑ์ในทางวินัยโดยได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติอื่น อาทิเช่น

1. พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 การลงโทษเขียนได้บัญญัติอยู่ในมาตรา 35 ข้อ 8 มีข้อความดังนี้

มาตรา 35 บัญญัติว่า “เมื่อผู้ต้องขังคนใดกระทำความผิดวินัย ให้เจ้าพนักงานเรือนจำผู้มีหน้าที่ พิจารณาโดยต้องแท้แล้วลงโทษสถานหนึ่งสถานใดหรือหลายสถานดังต่อไปนี้

(8) เขียนคราวหนึ่งไม่เกิน 20 ที ในความควบคุมของแพทย์ แต่ห้ามเขียนคราวต่อไปเว้นแต่จะล่วงพ้นเวลา 30 วันจากวันที่เขียนคราวที่แล้ว ถ้าผู้ต้องขังเป็นผู้หญิงห้ามเขียน”

⁴ ข่าวต่างประเทศ, สยามรัฐ (22 มีนาคม 2532) : 1.

⁵ ข่าวต่างประเทศ, มติชน (2 พฤษภาคม 2537) : 4.

⁶ ข่าวต่างประเทศ, มติชน (4 เมษายน 2537) : 4.

2. พระราชบัญญัติเรือนจำทหาร พ.ศ.2479 มาตรา 10 (5) ซึ่งบัญญัติถึงการเขียนเป็น
 ทักษะทางวินัยที่จะลงแก่ผู้ต้องขังว่า

“เขียนคราวหนึ่งไม่เกิน 20 ที ในความควบคุมของแพทย์ฝ่ายทหาร แต่ห้ามเขียน
 คราวต่อไปเว้นแต่จะล่วงพ้นเวลา 30 วันจากวันที่เขียนคราวที่แล้ว ถ้าผู้ต้องขังเป็นหญิงห้ามเขียน”

3. พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว
 พ.ศ.2534 มาตรา 39 บัญญัติว่า “ทัณฑ์ที่จะลงแก่เด็กและเยาวชนซึ่งอยู่ในความควบคุมของ
 สถานพินิจ ให้มีดังต่อไปนี้ 1. เขียนไม่เกิน 12 ที”

นอกจากนี้ยังมีระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษา
 พ.ศ.2515 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ.2522) ข้อ 4 บัญญัติว่า “การลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษา
 ให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าสถานศึกษาหรือครู อาจารย์ที่หัวหน้าสถานศึกษามอบหมายที่จะ
 ดำเนินการตามความเหมาะสม ดังต่อไปนี้ 4.2 เขียน” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อว่ากล่าวสั่งสอน
 ให้เจ็ดหลาย ไม่ประพฤติชั่วและให้กลับตัวเป็นคนดี เช่น คำพิพากษาฎีกาที่ 390/2483 ครู
 เขียนนักเรียนอายุ 12 ปี 5 ที ด้วยแขนงไม้ไผ่โตเส้นผ่าศูนย์กลางเกือบ 1 เซนติเมตร ตามข้อบังคับ
 แผนกกรรมการเป็นแนวที่ท้องขาอ่อน หนึ่งแฉกโลหิตไหลเล็กน้อย ในฐานะที่เด็กผู้นั้นพกมีดไป
 โรงเรียนเพื่อจะทำร้ายเพื่อนนักเรียน เป็นการสมควรที่ครูต้องปราบปรามไม่เป็นความผิด

ในปัจจุบันนี้ จึงเห็นได้ว่าประเทศไทยยังไม่ได้เลิกใช้โทษนี้เสียทีเดียว ยังมีการลงโทษ
 ด้วยวิธีการเขียนอยู่ แม้ว่าในทางปฏิบัติแทบจะไม่มีการนำโทษนี้มาใช้ก็ตาม แต่ก็ยังมีการนำมา
 บัญญัติไว้ในกฎหมายบางลักษณะ ซึ่งถือว่ายังมีได้มีการยกเลิกจากกระบวนการลงโทษไปอย่าง
 เต็ดขาด โดยเห็นว่าเป็นเครื่องมือที่จำเป็นในการรักษาระเบียบวินัยอีกทั้งตามโรงเรียนยังมีกรณี
 คุรบาอาจารย์ลงโทษเขียนตีเด็กนักเรียนที่กระทำผิดกฎระเบียบของโรงเรียนและสถาบันครอบครัว
 โดยบิดามารดาหรือผู้ปกครองก็ยังมี การลงโทษเขียนตีบุตรอยู่บ้างเพื่ออบรมสั่งสอนตามสมควร
 ส่วนในประเทศต่างๆ หลายประเทศถึงแม้ได้ยกเลิกโทษนี้ไปแล้วแต่กระนั้นก็ยังมียังมีบางประเทศที่ยัง
 คงใช้โทษนี้อยู่ เช่น ประเทศสิงคโปร์ มาเลเซีย และประเทศในแถบตะวันออกกลาง แม้จะได้รับการ
 คัดค้านจากประเทศอื่นที่เห็นว่าโทษนี้ไม่เหมาะสมกับการลงโทษในปัจจุบันแล้วก็ตามแต่โทษเขียน
 ก็ยังมีใช้อยู่ในปัจจุบัน ซึ่งปัญหาของโทษนี้นับว่าสร้างปัญหา เป็นอย่างมากกับนานาอารยประเทศ
 ดังนั้น ผู้เขียนจึงได้ทำการศึกษาวิจัยถึงการใช้โทษเขียนตั้งแต่วิวัฒนาการและความมุ่งหมายของ
 โทษเขียนในช่วงเวลาต่าง ๆ ปัญหาอุปสรรคของการลงโทษเขียนตลอดจนหลักเกณฑ์ วิธีการ
 ลักษณะความผิดและลักษณะของผู้กระทำผิดที่จะถูกลงโทษด้วยวิธีนี้ ความเหมาะสมและความ

สอดคล้องของการลงโทษเขียนในปัจจุบัน อีกทั้งศึกษาถึงผลกระทบของการลงโทษเขียนกับสิทธิมนุษยชนว่ามีความเหมาะสมและมีความชอบธรรมต่อสภาพสังคมไทยในปัจจุบันอย่างไรเพื่อให้ได้มาซึ่งผลสรุปถึงความเหมาะสมในการบังคับใช้โทษนี้ในสังคมปัจจุบัน

1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อให้ทราบความหมายของการลงโทษและวัตถุประสงค์ของการลงโทษ
2. เพื่อให้ทราบถึงแนวความคิด หลักการ วิธีการเขียนและลักษณะความผิดรวมถึงลักษณะผู้กระทำความผิด
3. เพื่อวิเคราะห์ถึงผลกระทบของการลงโทษเขียนว่าเป็นการขัดต่อสิทธิมนุษยชนหรือไม่
4. เพื่อทราบถึงพัฒนาการของโทษเขียนที่มีความมุ่งหมายต่างกันในช่วงเวลาต่าง ๆ กัน
5. เพื่อวิเคราะห์ถึงการลงโทษเขียนว่ามีความเหมาะสมกับสภาพสังคมไทยในปัจจุบันหรือไม่

1.3 สมมุติฐาน

โทษเขียน เป็นโทษที่กระทำต่อเนื้อตัวร่างกายของผู้กระทำความผิด ซึ่งได้ถูกนำมาใช้เป็นเวลานาน แม้กระทั่งในปัจจุบันโทษเขียนยังคงมี ใช้ อยู่ในพระราชบัญญัติบางฉบับ อาทิเช่น พระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ.2479 , พระราชบัญญัติเรือนจำทหาร พ.ศ.2479 , พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2534 และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษา พ.ศ.2515 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2522 แต่โทษเขียนก็เป็นการลงโทษที่ทารุณ โหดร้าย ขัดกับหลักสิทธิมนุษยชน อันสมควรที่จะนำมาศึกษาเพื่อวิเคราะห์ความเหมาะสมว่าไม่สมควรที่จะนำมาบังคับใช้ต่อไป

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยเพื่อเรียบเรียงเป็นวิทยานิพนธ์นั้นได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยในประเด็นปัญหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และแนวความคิดของการบังคับใช้โทษเขียนโดยไม่รวมถึงการลงโทษโดยวิธีอื่น ๆ นอกจากนี้ยังศึกษาถึงพัฒนาการของโทษเขียน ปัญหาอุปสรรคของการลงโทษเขียนตลอดจนหลักเกณฑ์ วิธีการ ความเหมาะสมและความชอบธรรมในการลงโทษเขียน

1.5 วิธีดำเนินการวิจัย

ดำเนินการวิจัยในลักษณะวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น ตำรา บทความทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศแล้วนำข้อมูลที่ได้มารวบรวม เปรียบเทียบเพื่อบรรลุผลแห่งการได้ข้อสรุปสุดท้ายต่อไป

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยนี้จะทำให้ทราบถึงหลักเกณฑ์ แนวความคิด วัตถุประสงค์ของการลงโทษประวัตินการลงโทษเขียนและวิวัฒนาการของการลงโทษเขียนซึ่งในบางประเทศได้ยกเลิกโทษนี้ไปแล้วและบางประเทศก็ยังคงมีโทษนี้อยู่ โดยผลจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ทราบถึงความเหมาะสมสอดคล้องของโทษเขียน ผลกระทบของการลงโทษเขียนกับสิทธิมนุษยชนว่ามีความเหมาะสมและมีความชอบธรรมต่อสภาพสังคมในปัจจุบันอย่างไร